ABDÜLVEHHÂB BİN ABDÜLKÂDİR-İ GEYLÂNÎ

Hanbelî mezhebi fıkıh âlimlerinin büyüklerinden. İsmi, Abdülvehhâb bin Abdülkâdir bin Ebî Sâlih el-Geylânî el-Bağdâdî olup, künyesi, Ebû Muhammed ve Ebû Abdullah'dır. Lakabı; Seyfüddîn, İbn-ül-Kıdve ve Zâhid'dir. Ehl-i sünnet âlimlerinin en büyüklerinden olan seyyid Abdülkâdir-i Geylânî hazretlerinin en büyük oğlu ve aynı zamanda talebelerinin önde gelenlerindendir. 522 (m. 1128) senesi Şa'bân ayının 2. günü Bağdad'da doğdu. 593 (m. 1197) senesi Şevval ayının 15. Çarşamba gecesi orada vefât etti. Ertesi günü babasının medresesinde cenâze namazı kılınıp, Celbe kabristanında defn olundu.

Ebû Muhammed Abdülvehhâb (radıyallahü anh), küçük yaşta ilim tahsiline başladı. Babasından Kur'ân-ı kerîm, fıkıh ve diğer ilimleri öğrenip, kısa zamanda yüksek ilimlere sâhib oldu. Ayrıca İbn-ül-Husayn, İbn-üz-Zâgûnî, Ebû Gâlib bin el-Bennâ ve başka âlimlerden ilim öğrendi. Kendisinden ise, Muhammed bin Ya'kûb icâzet aldı. Ayrıca İbn-ül-Katî'î, İbn-üd-Debîsî, Abdurrahmân bin Gazzâl, İbn-ül-Halîl ve başka birçok zât da ilim öğrenip rivâyetlerde bulundular. Abdülvehhâb bin Abdülkâdir hazretleri, kardeşleri arasında fıkıh ve diğer ilimleri en fazla bilen olup, onların en âlimi idi. Bilhassa fıkıh ilminde çok yükselip, babasının hayâtında onun medresesinde ders vermeye başladı. Yirmi seneden fazla böyle devam etti. Babasının vefâtından sonra, artık orada müstakil olarak ders vermeye başladı.

İbn-ül-Kâdisî diyor ki, "Abdülvehhâb bin Abdülkâdir (radıyallahü anh), çok iyi bir fakîh (fıkıh âlimi) idi. Zühd sahibi idi. Haramlardan, şüphelilerden, hattâ şüpheli olmak korkusu ile mübahların çoğundan sakınırdı. Bunun için va'zı çok te'sîrli olup, herkes sözlerinden istifâde ederlerdi. Herkes tarafından sevilir, sayılır, hürmet edilirdi. Herkesten hüsn-i kabûl görürdü. Aklının ve ilminin fevkalâde çok olmasından başka, zekâsı, anlayışı ve hafızası da pek fazla idi. Latîfe sâhibi, gayet güzel, zarif bir zât idi. İhtilaflı olan mes'eleleri gayet güzel hallederdi. Va'zında ve diğer konuşmalarında çok fâsîh, pek tatlı konuşurdu. Mürüvvet sahibi ve cömertti. Fetvâlarında gayet isâbetli idi. Hakkı söylemekte kimseden çekinmezdi. Halîfe Nâsır, bunu, mazlûmların haklarını koruyacak ve ihtiyâç sahiblerinin ihtiyâçlarına cevap verecek makama ta'yin etmişti. İhtiyâcı olanlar, kendisine müracaat ederlerdi." İbn-ül-Kâdisî'nin sözü tamâm oldu.

Derslerine ve va'zlarına devam eden yüzlerce insan, ilimde yükselmişler, çokları icâzet almakla şereflenmişlerdir.

Ömrü boyunca, İslâmiyet bilgilerini doğru olarak anlatmakla meşgûl olup, ders ve va'z verdi. Çeşitli vazîfelerde bulundu. Yüzlerce velî yetiştirdi. Hadîs-i şerîf de rivâyet etti.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Zeylü Tabakât-ı Hanâbile cild-1, sh. 388

2) Şezerât-üz-zeheb cild-4, sh. 314

3) Kalâid-ül-cevâhir sh. 42